Canadian Israelite

The first and only Jewish Weekly in the entire Dominion of Canada

Office: 823 Main St. St.-John 1454

דער קענעדער איד

Der Canader Yid

דאס ערשטע און איינציגע וואכענבלאט אין וויניפעג און אין גאנץ קענעדע

אפיס 823 מיין סט. סט.-דזשאן 1454

Vol. II. No. 46. Winnipeg, Friday, November 17th, 1911.

Price Two Cents

וויניפעג, פרייטאג, כ״ו חשון תרע״ב. לויף נומער 61.

די ערעפנונג פון פארלאמענט.

מיט גרויס צערעמאני און פאמפ האט זיך פארנעסטערען געעפענט אונזער פארלאמענט אין אָטאווא און שוין ביי דער ערעפנונג האט ניט געהערשט די רוהיגקייט און שטילקייט, וועלכע מען דארף ערווארטען. צו ערשט האט סיר ווילפריד לאריער גערעדט אין א ברוגז'ען טאן נעגען דער אפאינטמענט פון א נייעם ‚ספיקער' אדער פרעזידענט פון פארלאמענט, ווייל ווי בעוואוסט, האט פרעמיער בארדען אפאינטעט דר. ספראולע אלס ‚ספיקער', וועלכער איז נאך דער מיינונג פון פריהערדיגען פרעמיער זעהר ניט פאסיג פאר זיין אמט, אנב איז נאך ענגלישע טראדיציאנען ווערט דער פריהערדיגער ‚ספיקער' צוריק ערוועהלט. פרעמיער בארדען, וועלכער איז אליין א גרויסער ענגלישער פאטריאט האט אלזא געבראכען די וויכטיגע ענגלישע טראדיציאן דערמיט וואס ער האט דעם פאריגען ‚ספיקער' טשארלס מארסיל, א פראנצויז, ניט אפאינטעט צוריק.

סיר לאריער האט אויך בעריהרט די פעראייניגונג פון די נאציאנאליסטען מיט די קאנסערוואטיווען אין דעם לעצטען קאמפיין און איהם וואונדערט זעהר וואס דר. ספראולע וועט מוזען אינדארסט ווערען ביי מר. מאנק, דער יעצטיגער מיניסטער פון געזעלשאפטליבע ארבייט. ביידע, סיי מאנק און סיי דר. ספראולע זיינען אין יאהר 1905 געווען בעשולדיגט אין א קאנספיראציע צו בערויבען די קאטהאליקען פון זייערע סקוהלס אין סעסקעטשעוואן.

‚ווען דער יעצטיגער פרעזידענט פון פארלאמענט — האט לאריער געזאגט — זאל געוועזען לעזען דאן די נאציאנאליסטישע פרעסע, וואלט ער אליין געזעהען וואס פאר א שלעכטער מענש ער איז'.

דער ענטפער פון פרעמיער בארדען צום לידער פון דער אפאזיציאן איז געווען זעהר א הייסער:

‚עס איז ניט טאקטיש פון דעם לידער פון דער אפאזיציאן יעצט, ביי דער ערעפנונג פון פארלאמענט צו קריטיקירען די נייע רעגירונג פאר איהרע אפאינטמענטס.

דער פרעמיער איז ‚געטשירט' געווארען פאר דיעזען ענטפער.

דערווייל איז פרעהליך און לעבעדיג. די אפאזיציאן האט שוין צוגעגרייט 52 אנפראגען צו דער נייער רעגירונג און מען ערווארטעט היציגע דעבאטען מיט ‚ווארימע' זיצונגען.

נעכטען האט דער נייער גאווערנאר דזשענעראל געהאלטען די ‚טהראן' רעדע און האט בעריהרט עטליכע פראגען וואס די נייע רעגירונג וועט דארפען דורכפיהרען, נעמליך: די רעגירונג זאל איבערנעהמען די גרויסע עלעווייטארס ביי די ‚לייקס' און אויסקלויבען דעם בעסטען וועג פאר דער נייער האדסאן בעי ריילראוד; צו בעשטימען א נייע טאריף קאמיסיאן; צו מאכען עטליכע גרויסע שאסעען און וועגען איבער גאנץ קענעדא און זיך שטעלען אין נעהענטערע האנדעלס פערבינדונגען מיט די איבעריגע ענגלישע קאלאניעס און נאך פערשיעדענע אנדערע געזעצען וועגען אגריקולטור א. ד. ג.

וועגען דער נייוויי איז גאר ניט דערמאהנט געווארען.

נאך קאנסערוואטיווען עלעקטעד.

די צוויי ביי עלעקשאנס וועלכע האבען די וואך שטאטגעפינדען אין פרינס עדווארד איילענד זיינען אין ביידע פעלער עלעקטעד געווארען קאנסערוואטיווען, אויך אין דיגבי און לונענבורג אין נאווא סקאשיא זיינען די וואך אין צוויי פלעצער פארגעקומען עלעקשאנס און אויך דארט זיינען ערוועהלט געווארען צוויי קאנסערוואטיווען.

דעם פאבסט „פערדריסט" נעביך.

נאכדעם ווי עס איז בעקאנט געווארען אין דער גאנצער וועלט די שרעקליכע מעשים און אכזריות פון די איטאליענישע סאלדאטען צו דער אונשולדיגער אראבער בעפעלקערונג, האט דער פאפסט באלד טעלעגראפירט צו דעם אפאסטאלישען דעלעגאט אין טריפאלי אז ער זאל איהם ענטפערען צי עס איז טאקע ריכטיג, דער קארדינאל ווידער האט איהם געענטפערט אז דאס איטאליענישע מיליטער איז דאס פיינסטע וואס ער האט ווען עס איז געזעהן.

אמעריקא שיקט מיליטער קיין כינא.

די יונייטעד סטייטס רעגירונג האט בעשלאסען צו שיקען א רעגימענט סאלדאטען פון מאנילע פיליפינען, נאך טשין ווינג טאהו, דאס איז א פארט שטאדט אין כינא, 250 מייל פון פעקין. די אמעריקאנער סאלדאטען וועלען דארטען, אין כינא, דארפען האלטען ארדנונג לויט דעם אבמאך פון נאך'ן באקסער אויפשטאנד און צו האלטען אפען דעם וועג פון פעקין צום ים.

קאלגארי זוכט זיך אדווערטייזען.

א גרויסע בעוועגונג האט זיך אנגעפאנגען דיעזע וואך אין קאלגארי אויף צו שאפען אין די נעקסטע צוויי וואכען אן ערך פון 100 טויזענד דאלאר. דאס געלד וועט געהען פאר אדווערטייזען די שטאדט אין אלע וועלט טהיילען און הויפטזעכליך אין די סטייטס.

מיסעס דזשיימס קאלדערוואוד וועלכע איז פערהייראט שוין 40 יאהר איז דיעזע וואך בעגאנגען זעלבסטמארד, ווייל איהר מאן איז געלעגען אין שיכור'ן צושטאנד אין פריזאן. זי האט איינגענומען דריי גראן סטריכינין. פריהער האט זי דעם סטריכין געגעבען צו פערזוכען דער קאץ וועלכע איז גלייך גע'פגר'ט, און דערנאך ערשט האט זי אליין איינגענומען דעם סם.

ווער עס איז הונגעריג
געהט אוועק זאט פון
ווארשויער רעסטאראנט
55 מארטהא סטריט
פהאן מיין 8451 ד. ליווי, פראפ.

נעכטען א חתן היינט א מת

ארבייטענדיג ביי דער לארד סטראטקאנא סקוהל אויף'ן דאך אויף'ן צווייטען פלאר איז דער 22 יעהריגער סעם דייוויס אראפגעפאלען צו דער ערד און געבליבען ליגען באלד אומבעוואוסט. דער פאליס פאטראל האט איהם גלייך אבגעפיהרט אין סט. באניפעס האספיטאל וואו ער איז אין א פאאר מינוט ארום געשטארבען.

דאס טרויעריגסטע דערביי איז וואס דיזער באי, מר. סעם דייוויס, איז בלויז מיט איין טאג פריהער א חתן געווארען. פול מיט גליק און האפנונגען איז מר. דייוויס געגאנגען צו דער ארבייט. גליקליכע פאנטאזיעס האבען איהם מסתמא געשוועבט אין מח ווען זיין צוקונפט.

אבער — דער טויט האט דאס פלאץ פון זיין גליקליכער צוקונפט פארנומען.

נעכטען, דאנערשטאג ארום 12 אוהר איז פארגעקומען די לויה. נאך דער לויה זיינען נאכגעגאנגען די יאנג מען היברו אסס'ן, וועלכע האבען געטראגען דעם ארון.

דער ארון איז צוגעפיהרט געווארען צו דער מעקרענאר שוהל וואו רבי כהנאוויטש האט געהאלטען א זעהר ריהרענדען הספד.

דער געשטארבענער איז געוועזען פון די ערשטע ארגאנייזער פון דעם יאנג מענס היברו אסס'ן, איז געוועזען דער ערשטער טרעזשורער און פיעל געהאלפען דעם קלאב אין זיין פראגרעס.

די איטאליעניש טירקישע מלחמה

לעצטע וואך האבען די טערקען געמאכט אן אטאקע נעגען דעם לינקען פלינעל פון דער שטאדט טריפאלי און האבען געזיגט. אין דיעזער שלאכט זיינען 200 איטאליענער דער'הרג'עט געווארען, פון די טערקען איז געוועזען 80 גע'הרג'עטע און 22 פערוואונדעטע. מען ערווארטעט אין גיכען א גרויסען ים שלאכט צווישען דער איטאליענישער פלאטע און דאס טירקישען מיליטער אויף דער יבשה. די ענגלישע, פראנצויזישע און רוסישע רעגירונגען האבען געמעלדעט טערקיי אז זיי וועלען ניט דערלאזען אז די איטאליענישע פלאטע זאל באמבארדירען סמירנא סאלאניק אדער ביירוט און ניט לאזען פערשטעלען דעם דורכגאנג פון די דארדאנעלען.

א טויטע בייבי אין פאסט אפיס.

אין מאנטרעאלער פאסט אפיס האבען די קלוירקס צופאקענדיג א פעקיל מיט לעטערס און באגאזש געפונען א טויטע בייבי. די פאליציי מאכט א שטרענגע אונטערזוכונג צו געפינען די וואס האבען דאס בייבי פעקיל געשיקט.

די בעפעלקערונג אין מוז דזשאו.

די באארד אף טרייד פון מוז דזשאו האט געמאכט א צענזוס פון דער בעפעלקערונג מיט דער הילף פון שטאדט קאנסול. לויט דיעזען נייען צענזוס געפינען זיך אין מוז דזשאו 19,702 מענשען.

חזן מייזעל אין וויניפעג

דער איבעראל בעוואוסטער חזן רעוו. ישעיהו מייזעל קומט נאך שבת קיין וויניפעג וואו ער וועט דאווענען פרייטאג אבענד דעם 24טען און שבת פריה דעם 29טען נאוועמבער אין מיניוקס האל, דאפרין עווענוי.

אז אזא וועלט בעריהמטער חזן זאל קומען קיין וויניפעג טרעפט זעהר זעלטען. עס איז דערום קיין וואונדער וואס די טיקעטס ווערען אזוי אייפריג פערקויפט.

טובות פאר אידען אין טריפאלי.

דער איטאליענישער פריים מיניסטער האט יעצט בעקאנט געמאכט דאס ער געהט איינפיהרען גרויסע ענדערונגען אין טריפאלי. אין דעם ווערט אויך איינגערעכענט גלייכע רעכטע פאר טריפאלי'ר אידען. ביז איצט האבען די אראבער אפטמאל דערקוטשעט דער אידישער בעפעלקרונג אין טריפאלי, יעצט אבער — פערזיכערט דער מיניסטער — וועלען אידען געניסען פאלקאמע פרייהייט.

א זעהר וויכטיגער מיטינג.

מר. י. פראסאוו בעט אונז בעקאנט צו מאכען אז נעקסטען זונטאג דעם 19טען נאוועמבער אום 2 אוהר נאכמיטאג וועט שטאטפינדען א מיטינג אין סאציאליסטישען קלוב (דזשארוויס עווענוי). אלע מעמבערס פון געוועזענע און עקזיסטירענדע פעראיינען זיינען געבעטען אנוועזענד צו זיין. זעהר וויכטיגעס צו פערהאנדלען.

א נייער ליטעראטור פעראיין.

פאריגען זונטאג האט זיך געגרינדעט א נייער ליטעראטור פעראיין וואס וועט האבען דעם צוועק צו ארראנזשירען פערשיעדענע ליטערארישע אבענדען און אונטערנעהמונגען. דער פעראיין בעשטעהט פון סאמע יונגע לייט פרויען און מענער. דערווייל זיינען פאראן ביי 25 מעמבערס.

רוסישע קאזאקען אין פעקין.

פון וולאדיוואסטאק, רוסלאנד זיינען דיעזע וואך אבגעפאהרען 1,500 רוסישע קאזאקען קיין פעקין, כינא. רוסלאנד זאגט א תירוץ אז דאס מיליטער וועט בלויז האבען דעם צוועק צו בעשיצען די רוסישע בירגער אין דער כינעזישער הויפט שטאדט, אין פעקין און אין אנדערע כינעזישע שטעדט, וואו עס געפינען זיך רוסישע אונטערטהאנען. עס איז אבער פאר קיינעם קיין סוד ניט אז רוסלאנד מיינט דערמיט א סטראשע צו טהאן די כינעזישע רעוואלוציאנערען. א גרויסער ספק צי וועלען זיי זיך איבערשרעקען.

איין עלילת דם אויפגעלעזט.

מיט עלף יאהר צוריק האט די גאנצע אידישע וועלט אויפגעציטערט פון אן עלילת דם אין קאניץ, וועסט פרייסען. פיעלע אונשולדיגע אידען זיינען דאן ארעסטירט געווארען און ביז איצט איז נאך דער בלוט בלבול ניט געווארען ריין געוואשען.

דער בלבול איז בעשטאנען דערין וואס מען האט בעשולדיגט די אידען פון קאניץ דאס זיי האבען ערמארדעט א קריסטליכען גימנאזיסט מיט'ן נאמען ווינטער, צוליעב רעליגיעזע צוועקען. אן אנטיסעמיטישער דאקטאר האט זיך שוין דאן געהאט געפונען וואס האט ערקלעהרט אז לויט די סמנים איז דאס בלוט ביי איהם אויסגעצאפט געווארען און א דאנק דעם זיינען דאן פארגעקומען פאגראמען און שווידערליכע רציחות נעגען אידען,

נאך שעהנערס: צו יענער צייט האבען זיך שוין זאגאר געהאט געפונען עדות וואס האבען געשווארען אז זיי אליין האבען געזעהען ווי א אידישער קצב האט ערמארדעט דאס קריסטליכע איינגעל. די עדות זיינען געוועהנליך געווען אויסוואורפען, איינער האט זאגאר געזאגט אז ער איז געגאנגען אין א אידישען קעלער גנב'ענען און האט בעמערקט ווי דער אידישער בעל בית פון דעם קעלער הרג'עט דעם גימנאזיסט. די פאליציי האט אבער-אלעס געגלויבט און אידישע פאמיליעס האבען געשמאכטעט אין די פריזאנס אונשולדיגערהייט.

און יעצט ערשט נאך עלף יאהר זייט דער בלוט בלבול הענגט איבער'ן גאנצען אידישען פאלק, איז ערהאלטען געווארען א קייבעל פון בערלין, דייטשלאנד, וואס מעלדעט אז א פרוי פון אן איידזשענט האט זיך מודה געווען פארן פראקוראר אז איהר מאן, אן אמת'ער און ‚הייליגער' קריסט, האט גע'הרג'ט יענעם גימנאזיסט, ע. ווינטער און אז אידען האבען זיך אפילו צו'ן איהם ניט צוגעריהרט. די גאנצע מעשה איז אלזא געווען ניט מעהר ווי א בלבול.

יוניאן ארבייטער נעגען אימיגראציאן

אויף דער קאנווענשאן פון די יוניאן פיהרער וואס איז אבגעהאלטען געווארען היינטיגע וואך אין אטלאנטא, דזשארדזשיא (סטייטס) איז צווישען אנדערס אויך בעשלאסען געווארען צו קעמפפען נעגען פרייע איינוואנדערונג.

מר. סעמיועל גאמפערס, דער פרעזידענט פון דער פעדערייש אן (א איד). האט ערקלעהרט אז די ארגאניזירטע ארבייטער זיינען גרייט צו קעמפפען אז עס זאלען איינגעפיהרט ווערען אין די סטייטס נאכמעהר בעשרענקונגס געזעצע נעגען איינוואנדערער.

צדקה גדולה.

דורך דער איניציאטיווע פון רבי ישראל כהנאוויטש האט זיך געגרינדעט א צדקה גדולה וועלכע וועט האבען דעם צוועק צו העלפען די נויטבעדערפטיגע. די צדקה גדולה האט ניט קיינע פרעזידענטען, גבאים און אנדערע עהרען בעאמטע. עס וועט בלויז זיין א קאמיטע וואס וועט זעהען אז די געלדער זאלען צוטהיילט ווערען אין די ריכטיגע פלעצער.

ביכלעך מיט 5, 10 און 25 סענטיגע קופאנס וועלען ארויסגעגעבען ווערען צו פערשיעדענע קאלעקטארס און יעדער וועט זיך קענען מנדב זיין וויפיעל ער וויל. ווען איינער געבען א דאלאר וועט איהם דער קאלעקטאר געבען 4 קופאנס צו 25 סענט און קען איינער מעהר ניט געבען ווי א ניקעל, וועט ער בעקומען איין 5 סענטיגען קופאן.

טירקישע אידען געבען שטיצע.

דער ועד פון די אלע כוללים אין צפת פאלעסטינא, האט היינטיגע וואך צוטראגען צו דעם טירקישען קריעגספאנד די סומע פון 20 טויזענד פראנק.

דער קאמפיין פאנגט זיך אן.

ענדליך הויבט זיך אן צו טומלען מיט די שטאדטישע עלעקשאנס. די קאנדידאטען האבען שוין אנגעפאנגען דעם קאמפיין, איינינע האבען שוין ארראנזשירט קאמיטע רומס און אנדערע זאגען שוין פאר מיטינגען. היינט ווערען אבגעהאלטען איינינע מיטינגען אין ווארד דריי און אין ווארד אוינס.

אין ווארד 5 (די נארד ענד) האבען אנאנסירט זייער קאנדידאטור: דר. ס. ר. בלעק אין דער סקוהל באארד; סטעפאניק, ג. ב. אטרידזש און טורנאק שטעלען ארויס זייער קאנדידאטור אלס אלדערמען; די קאנדידאטען פיר באארד אף קאנטראל זיינען הארווי, קאקבארן, דאגלידזש און פאטי.

פאליצער'ס צואה.

אין דער צואה פון דזשאזעף פאליצער וואס איז בעשטעטיגט געווארען היינטיגע וואך צייגט זיך ארויס אז דער פערשטארבענער ארויסגעבער און געוועזענער רעדאקטאר פון די ‚ווארלד', האט איבערגעלאזט 3 מיליאן דאלאר פאר פערשיעדענע וואהלטהעטיגע אנשטאלטען; אויף א זשורנאליסטישען אוניווערזיטעט און שוהלע און אויך גרויסע סומען פאר זיינע אנגעשטעלטע ווי דיענער. זשורנאליסטען א. ד. ג.

די באטשאפטער פון אויסלאנד האבען פארגעלענט דער טירקישער רעגירונג פיעל בעסערע בעדינגונגען צו שליסען שלום מיט איטאליען, ווי ביז איצט. נור ווייל די לאגע אין טריפאלי פערבעסערט זיך וואס אמאל, ווילען די טירקען ניט מסכים זיין אויף קיין שלום סיידען די איטאליענער זאלען זיך אבזאגען פון פאליטישע הנחות אין טריפאלי.

ALLOWAY & CHAMPION, BANKERS & BROKERS

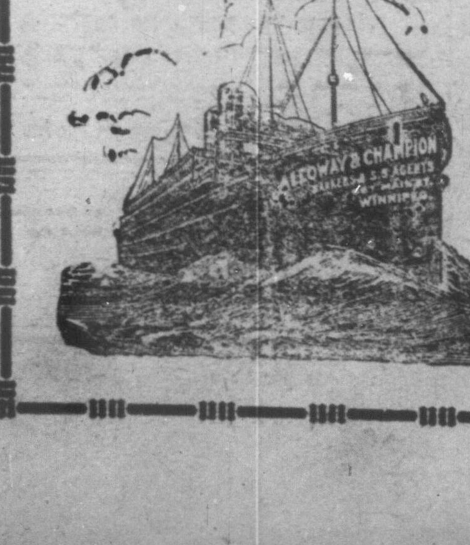

אויב איהר דענקט אהיים צו פאהרען!

עס מאכט ניט אויס מיט וועלכער שיף, מיר קענען אייך צופרידענשטעלען. מיר זענען אגענטען פאר די גרעסטע און בעסטע שנעלשיף קאמפאניעס. אונזערע אידישע בעאמטע שטעלען זיך גערן צו אייער דינסט און וועלען אייך געבען אלע אויסקינפטע וועגען אייער רייזע.

מיר האלטען שטענדיג אין אונזערע קאסע איין גרויסע סומע רוסישע, עסטרייכישע און פרעמדע געלדער וועלכע מיר פערקויפען צו די מעסיגסטע פרייזען. מיר שיקען געלד שנעל און זיכער איבער דער גאנצער וועלט.

אללאוועי און טשאמפיאן

667 MAIN STREET

קיין אורזאכע

איהר האט ניט קיין אורזאכע ווארום איהר זאלט ניט נוצען מר. נ. סעגאל'ס ברויט. דאס איז די איינציגע אידישע בעקעריי וואו אלעס ווערט געמאכט אויף דעם ריינסטען אופן פון דעם בעסטען מעהל, אין יעדער צייט קענט איהר אליין אריינקומען און זעהען ווי מר. סעגאל גיט זיך די מיה אז דאס ריינקייט ביים באקען זאל אבגעהיט ווערען און דאס מעהל וואס ער קויפט זאל זיין פון דאס בעסטע און שעהנסטע פרישע און גוט געבאקענע חלות אדער ברויט קריגט איהר צו יעדער צייט. פרובירט איינמאל און איהר וועט בלייבען א שטענדינער קונה ביי

N. SEGAL
510 Selkirk Ave.

מיטוואָך, 22 נאָוועמבער
אַן אבענד פאר קוזינס טהעאַטער

מאַדאַם שעהנגאָלד
אלס
מירעלע
אפרת